

60. Bratislavské
hudobné
slávnosti

BHS

akad. maliarka Ivica Krošlák

19. september 2025

Koncertná sieň
Slovenskej filharmónie

19.30

www.filharmonia.sk

Hlavný usporiadateľ BHS

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BHS člen Európskej
asociácie festivalov

EUROPEAN
FESTIVALS
ASSOCIATION

WWW.FILHARMONIA.SK

60. Bratislavské hudobné slávnosti

BRATISLAVA MUSIC FESTIVAL
MUSIKFESTSPIELE BRATISLAVA
FÊTES DE MUSIQUE DE BRATISLAVA
FESTIVAL DE MÚSICA DE BRATISLAVA

**Nad 60. ročníkom Bratislavských
hudobných slávnoŝti prevzal záŝtitu
prezident Slovenskej republiky,
pán Peter Pellegrini.**

Mgr. art. Marián Turner
generálny riaditeľ Slovenskej filharmónie

Manažment BHS

PhDr. Izabela Pažítková
hlavná manažérka

PhDr. Mária Hlavačková
manažérka

Adresa

Slovenská filharmónia
Manažment BHS
Medená 3
816 01 Bratislava
Slovenská republika
Tel.: +421 2 20 475 201/246

www.bhsfestival.sk

Hlavný usporiadateľ BHS
Slovenská filharmónia

z poverenia a s príspevkom
Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

BHS – člen Európskej asociácie festivalov

Association Européenne des Festivals
Europäische Festival-Vereinigung

Festivalový výbor BHS

prof. Peter Mikuláš
koncertný umelec
predseda Festivalového výboru BHS

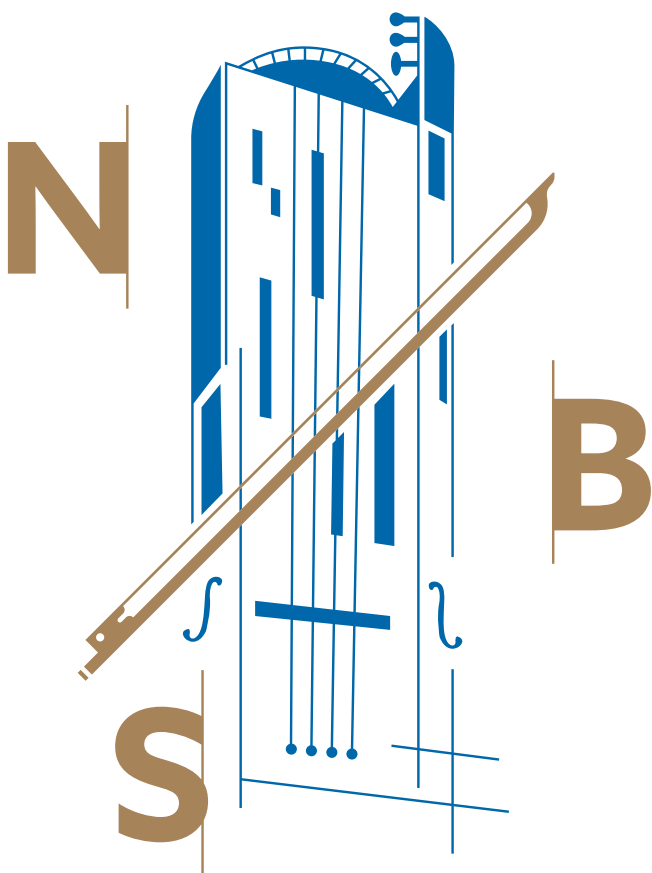
Mgr. Juraj Bubnáš, PhD.
dramaturg Slovenskej filharmónie

prof. Marian Lapšanský
koncertný umelec

PhDr. Ivan Marton
muzikológ

PhDr. Izabela Pažítková
hlavná manažérka BHS

doc. Marek Piaček
hudobný skladateľ

hrdý partner Slovenskej filharmónie

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Otvárací koncert 60. ročníka BHS

Koncert je venovaný 80. výročiu
ukončenia 2. svetovej vojny

Slovenská filharmónia

Wayne Marshall, dirigent

Ladislav Fančovič, klavír

Peter Breiner (1957)

oVerture (VE Day) pre orchester 15'
svetová premiéra
dielo skomponované pre 60. ročník BHS

Joseph Haydn (1732 – 1809)

Symfónia č. 100 G dur Vojenská, Hob.I:100 24'
Adagio. Allegro
Allegretto
Minuet. Moderato
Finale. Presto

Leonard Bernstein (1918 – 1990)

Symfónia č. 2 The Age of Anxiety / Vek úzkosti 30'
Časť I
Prológ
Sedem vekov (Variácie I – VII)
Sedem štádií (Variácie VIII – XIV)
Časť II
Žalospev
Maska
Epilóg

Vznik diela Petra Breinera
podporila Slovenská sporiteľňa

SLOVENSKÁ
sporiteľňa

Vojny, kruté boje, zápasy človeka voči človeku či človeka voči javom, ktoré ho ohrozujú, sú konkrétnymi úkazmi, súvisiacimi s čímisi, čo nemôžeme ovplyvniť vôľou. Sú integrálnou súčasťou svetových mytológií a to znamená, že sú zakódované v samotnej podstate existencie človeka. Jednou z foriem funkčnosti mimo-časových mýtických energií je rovnako hudba; je jednou zo zložiek duchovného dedičstva, ktoré človek nevymyslel, nenaštudoval. V rôznych situáciách však rozhoduje o našich reakciách, pocitoch či skutkoch. Je preto pochopiteľné, ak sa tieto dva princípy dostávajú do vzájomnej väzby v podobe hudobných diel. Skazu, utrpenie, bôľ, zúfalstvo vojnových otrasov dokáže hudba posunúť kamsi do sfér, v ktorých strácajú na ostroti a krutosti. Dôkazom je obrovské kvantum ľudových piesní a tancov zasvätených vojne a vojnovej tematike. Bojové a zariekacie tance a „spevy“ sú obsiahnuté už v magických rituáloch šamanského charakteru, kde sa pointa prejavuje vo svojej mýtickej prapodstate. Odtiaľ poľahky nachádza cestu do ľudovej piesne zasvätenej danej téme. Takisto vo „veľkom“ umení, kde má – priamo či sprostredkovane – takisto trvalú pozíciu. Hudobné diela typu „la battaglia“ nachádzame už v chansonoch, baladách, virelai majstrov skorej renesancie. Majstrovskou ukážkou je v tomto smere *Ôsma kniha madrigalov* Claudia Monteverdiho, venovaná madrigalom „vojny a lásky“. Výjavy „la battaglia“ inšpirovali viacerých autorov pôsobiacich v katedrále San Marco v Benátkach; existencia dvoch chórusov v tejto unikátnej katedrále doslova nabáda vnímavých hudobníkov zvukovo konfrontovať dve interpretačné telesá. Bratia Andrea a Giovanni Gabrieli v túto polychorickú techniku využili aj v oblasti inštrumentálnej hudby. Bravúrnou ukážkou vplyvu vojnovej témy na hudbu je *Battaglia á 9* Heinricha Ignaza Franza Bibera. V novších kapitolách hudobných dejín figuruje napríklad *Wellingtonovo víťazstvo* Ludwiga van Beethovena; geniálny skladateľ sa nechal strhnúť technologickými objavmi Johanna Nepomuka Mälzela a vytvoril kompozíciu so zvukmi diel, rapkáčov a iných súčastí zvukovej kulisy vojnovej akcie. Beethovena o niekoľko desaťročí napodobnil Piotr Iljič Čajkovskij v *Slávnostnej predohre 1812*. Vojnové scény strhli aj Franza Liszta v dramatických symfonických básňach (*Bitka Húnov, Mazeppa*) a Bedřicha Smetanu (*Šárka*),

Richarda Straussa (*Život hrdinu*). Skladatelia 20. storočia zintenzívnili v dôsledku tragédií prvej a druhej svetovej vojny záujem o vojnovú tému; zoznam skladieb, ktoré ju reflektujú, by si vyžadoval samostatnú štúdiu.

Najnovším titulom tohto druhu sa v rámci jubilejného ročníka Bratislavských hudobných slávností stane skladba **Petra Breinera**. Breiner je povestný (okrem iného) zvýšeným záujmom o hudbu iných žánrov, ktorú rád a úspešne posúva do nevšedných kontextov. Svojou tvorivou orientáciou sa netajil už počas štúdií na Vysokej škole múzických umení, kde navštevoval triedu profesora Alexandra Moyzesa. Väčšina jeho zverencov nebola schopná alebo ochotná akceptovať tvrdý kompozičný „výcvik“, aký Moyzes vyžadoval. Peter Breiner si z tohto drilu zobral pozitívne skúsenosti a dotváral tak svoj profesionálny kredit. Jeho dispozície oceňujú aj v zahraničí (skladateľ pôsobil v Kanade, neskôr v New Yorku, aktuálne v Londýne). Jeho tvorba dosahuje vysoké čísla internetových streamov, no skladateľ pritom ponúka hudbu, ktorá aj napriek „popularite“ znesie najvyššie odborné kritériá. Breiner je držiteľom mnohých ocenení, ktoré ho nabádajú k svedomitej hudobníckej aktivite. V prípade skladby **oVerture (VE Day) pre orchester** je to legendárna pieseň britskej speváčky Vera Lynn (1917 – 2020) *We'll Meet Again*. Pôsobivý šláger bol doslova hitom počas druhej svetovej vojny a speváčka si zaň vyslúžila prezývku „Forces' Sweetheart“ (Armádne Zlatíčko). Vera Lynn bola členkou a aktivistkou Národnej asociácie zábavných žánrov a tejto činnosti oddala celú svoju dlhoročnú kariéru. Počas druhej svetovej vojny svoje aktivity zintenzívnila a aj po skončení ničivej vojny sa zaoberala pomocou zraneným, chorým vojakom a vojnovým sirotám. *We'll Meet Again* sa stala kultovou skladbou a jedným zo symbolov hudobného vzdoru voči tragickým udalostiam.

„Po premiére mojej baletnej suity Majster a Margaréta – Diabol v Moskve v novembri minulého roku ma vedenie SF oslovilo, aby som napísal novú skladbu na otvárací koncert jubilejného ročníka BHS. Ponuku som s vďakou prijal. Otvárací koncert je venovaný 80. výročiu konca druhej svetovej vojny a tak sme sa dohodli, že nová skladba sa bude obsahovo viazať k tejto udalosti. Slovenskí hudobní

skladatelia majú s písaním skladieb podobného vyznenia bohaté skúsenosti. V 15-stranovom zozname angažovanej tvorby 64 slovenských skladateľov, ktorý ešte za hlbokého komunizmu vypracoval SHF, nájdeme 58 skladieb venovaných oslobodeniu ČSSR sovietskou armádou. Ja som sa rozhodol v mojej skladbe postupovať úplne inak ako moji početní predchodcovia a použiť koncept opačný. Ako stavebný materiál som sa rozhodol použiť, aj vzhľadom na krajinu môjho súčasného trvalého pobytu, dva signifikantné britské kultúrne symboly. Prvým je volací signál BBC z obdobia WWII – úvod Beethovenovej Piatej symfónie, hraný na tympanoch, a druhým je niekoľko tónov zo začiatku slávnej piesne z toho istého obdobia, interpretovanej Verou Lynn – We'll Meet Again. Táto pieseň, na Slovensku nie príliš známa, je v Spojenom kráľovstve jednou z najslávnejších a počas vojny symbolizovala nádej a očakávanie šťastného konca tohto tragického obdobia. Neviem, či v takýto koniec práve teraz dúfam aj ja, a či moja skladba takto vyznie, ale v každom prípade som ju použil. Jej interpretka sa dokonca takmer dožila premiéry, lebo zomrela len nedávno, vo veku 103 rokov. 8. máj je v Británii VE Day (Victory in Europe), čo som vlastne spomenul aj v názve predohry, ktorá je dekonštrukciou a transformáciou a možno trochu aj variáciami na tieto dva kratučké motívy.“

(Peter Breiner)

V zozname hudobných diel týkajúcich sa vojnovnej tematiky sa skvie aj **Symfónia č. 100 Vojenská Josepha Haydna**, ôsma z tucta unikátneho cyklu Londýnskych symfónií. Druhá z tejto kolekcie, *Symfónia č. 96 D dur*, si vyslúžila prezývku „Miracle“, teda „Zázrak“. V tejto súvislosti sa natíska úvaha o tom, že celá symfonická tvorba rakúskeho skladateľa je jedným zo zázrakov hudobných dejín. Na rozdiel od jeho priateľa – ale aj rivala – Wolfganga Amadea Mozarta sa Haydn k nehynúcej sláve predieral veľmi ťažko. Pochádzal z nemajetných pomerov a jeho rodičia nemohli napriek nespornému talentu synovi zabezpečiť jeho systematické vzdelanie. Istý čas bol Haydn ako dieťa vyhľadávaným spevákom, obdareným „anjelským“ hlasom. Počas puberty sa však jeho hlas zmenil, takže aj cisárovná Mária Terézia sarkasticky skonštatovala, že „ten chlapec nespieva, ale kikiríka“. Haydn sa ocitol na ulici bez akejkoľvek

finančnej a morálnej pomoci. Vďaka jeho húževnatosti sa napokon ocitol v službách rodu Eszterházyovcov; až vtedy sa začal písať spomínaný zázračný príbeh geniálneho hudobníka a skvelého obchodníka – jedného z prvých autorov, ktorí v neskoršom veku prispeli k zrodu autorských práv a autorských honorárov za diela. Haydna Mikuláš Eszterházy poveril najmä manažovaním opernej sezóny na jeho šľachtickom dvore v Eszterháze. Opera síce nikdy nebola Haydnovou doménou, napriek tomu však svoju prácu vykonával perfektne. Okrem toho mal energiu venovať sa vlastnej tvorbe, kde sa ocitli v centre jeho pozornosti žánre sláčikového kvarteta a symfónie. Dokonale ovládal obdobné a progresívne diela Carla Philippa Emanuela Bacha, takže mohol nadviazať na méty dosiahnuté synom Johanna Sebastiana. Konal v tomto smere bez zaváhania a každá z jeho symfónií rieši problematiku žánru špecifickým spôsobom. Je neuveriteľné, ako dokázal vo svojich 104 oficiálnych dielach tohto druhu zvládať zákonitosti symfonického diela tým, že vždy ponúkol svieže oživenie alebo prekvapujúce riešenia.

Pre jeho kariéru – ale aj pre dejiny hudby – bol zlomový rok 1779. Knieža Eszterházy ponúkol skladateľovi novú, exkluzívnu zmluvu, ktorá Haydnovi umožňovala ponúkať symfonické diela aj iným záujemcom. Haydn sa stal slobodným umelcom, hoci ostal mecenášovi oddaný a neprestal saturovať eszterházyovský dvor skvelými skladbami. Prvým benefitom v novej situácii bola zmluva s kniežaťom D'Ognyom a slávnou parížskou slobodomurárskou lóžou L'Olympique. Haydn ponúkol kvalitnému amatérskemu orchestru šesť brilantných symfónií číslo 82 – 87, napísaných v priebehu rokov 1785 až 1786. Jeho symfonický koncept v nich začal dosahovať kulmináciu. Haydn dokonale vyvažoval prísnu ekonomiku v narábaní s materiálom (s motívmi) a výrazovým espiritom. Dokázal suverénne uspokojiť veľavážených členov lóže iskrivou invenciou a úsmevnými trikmi v riešení melodiky, rytmiky, dynamiky alebo inštrumentácie. Reputácia geniálneho autora sa šírila rýchlo. Reagoval aj Johann Peter Salomon, manažér hudobnej produkcie v Londýne. Bez zaváhania ponúkol Haydnovi lukratívnu zmluvu na dvanásť symfónií. Haydna teda čakali ďalšie

triumfy v metropole nad Temžou. Ponúknutú príležitosť ocenil a neostal Salomonovi nič dlžen. Londýnske symfónie sa dodnes nachádzajú na Olympe tohto žánru a sú v mnohých ukazovateľoch nedostižné. Skladateľ ešte viac zintenzívil svoju koncentráciu na detail, jeho štrukturálny potenciál a na jeho tvarovú mutáciu. S výnimkou *Symfónie č. 95 c mol* sa všetky Londýnske skvosty začínajú efektným pomalým úvodom. Tieto introdukcie nie sú len efektné a psychologicky účinné, sú aj efektívne pre výstavbu celého diela. Haydn v nich na minimálnej ploche koncentruje základné motivické bunky, ktoré sa následne stávajú materiálom pre výrazné rozvíjanie a variovanie.

Platí to aj o žiarivej *Symfónii č. 100* z roku 1794. Introdukcia je riešená ako obdivuhodne kompaktná séria drobných motívov, ktoré Haydn vzápätí podrobuje majstrovskej kompozičnej práci. Už koncom 18. storočia tak Haydn v čomsi avizuje avantgardný koncept serializmu typický pre hudbu 20. storočia. Podtitul „Vojenská“ nepochádza od Haydna a neviaže sa na žiaden konkrétny vojnový konflikt; tak, ako to bolo v prípade Parížskych symfónií, aj Londýnske klenoty získavali podtituly od publika. Obratný Haydn vždy divákov zaujal nevšednými efektmi a tým inicioval ich predstavivosť. „Vojenská“ symfónia prináša sériu inštrumentačných lahôdok pripomínajúcich tradície vojenskej hudby Turkov počas ich krvavej invázie do Európy. *Allegro* prvej časti sa začína pôvabným tercetom flauty a dvoch hobojev podobným hudbe vojnových pištcov. Ešte výraznejšie Haydn imituje tureckú hudbu v pomalejšej časti a v závere *Finále*, v ktorých do orchestra včlenil vojenskú trúbku in C, veľký bubon, triangel a činely. Dosiahol tým strhujúci efekt, aký doslova vyráža dych. Tematické súvislosti druhej časti s introdukciou sú takisto nepopierateľné, hoci v druhej časti použil skladateľ materiál z koncertu pre dve liry organizzato (dobový nástroj pripomínajúci nineru), ktoré podnikavo napísal v roku 1786 pre Ferdinanda IV. Neapolského. „Jubilejná“, stá symfónia Josepha Haydna teda poskytuje mimoriadne množstvo brilantných nápadov, milých prekvapení a skvostných situácií a len potvrdzuje, že jej autor bol v mnohom nedostižný génius.

Haydnova tvorba je v drvivej väčšine prípadov o radosti z existencie a z tvorby. **Druhá symfónia „Vek úzkosti“** od **Leonarda Bernsteina** je, naopak, o dezilúzii, skepse, o ťaživej a bezútešnej situácii moderného človeka v čase kataklizmy druhej svetovej vojny. Meno a tvorba Leonarda Bernsteina sa spája predovšetkým s dirigentským umením a s muzikálom. V týchto oblastiach dosahoval najvyššie méty. Ako prvý Američan dirigoval prvotriedne európske orchestre a realizoval s nimi exkluzívne nahrávky. Jeho nahrávky symfónií Gustava Mahlera sú dodnes mimoriadne vysoko hodnotené. Ako skladateľ Bernstein do značnej miery pokračoval v aktivitách Georgea Gershwinu; jeho meno a tvorba sa viažu predovšetkým na divadlo na Broadwayi a na Hollywood. Tam skladateľ žal úspechy a popularitu. Sociálna dráma *West Side Story* je stále doslova kultovým dielom. Bernstein bol vynikajúcim džezmenom a aranžérom. Zaoberal sa aj manažovaním hudobnej produkcie. Obrovským úspechom bol cyklus televíznych výchovných koncertov, ktorý je do istej miery z hľadiska edukačného efektu neprekonateľný. Profesionálny záber aktivít tohto výnimočného človeka je naozaj úctyhodný. Vo výpočte ešte chýba Bernsteinova symfonická, operná a komorná tvorba. Aj v tejto oblasti bol produktívnym a podnetným autorom. Tri opery, tri symfónie, množstvo komorných titulov, zborov, klavírnych skladieb. Bernstein často prepája odkaz klasikov s džezom; vždy ide o vkusnú a nenásilnú fúziu. V symfóniách sa však zväčša prezentuje zložitejšou rétorikou a expresívnejším výrazom.

Druhá symfónia (1949, revízia 1969) nie je výnimkou, hoci v poslednej fáze skladby vtrhne do diania virtuózne džezové postlúdium označené symbolicky ako *Maska*. Vznik diela bol – dá sa povedať – horúčkovitý. Jeden z jeho blízkych priateľov odporúčal Bernsteinovi prečítať si sugestívnu poému Wystana Hughu Audena (oficiálne prezentovaného ako W. H. Auden, 1907 – 1973) *Vek úzkosti*, za ktorú bol známy literát v roku 1948 ocenený prestížnou Pulitzerovou cenou. Bernsteina toto rozsiahle dielo uchvátilo. Označil ho za „jeden z najzdrvivjších príkladov čistej virtuozity v dejinách anglickej poézie... Kompozícia symfónie založenej na diele *Vek úzkosti* nadobudla takmer kompulzívnu kvalitu“.

Pôvodne mal v úmysle reagovať celovečerným baletom. Vzápätí však na podnety zvonka sám uznal, že obsah poémy si zaslúži menej „polopatistický“ spôsob spracovania. Rozhodol sa preto pre „neutrálny“ žáner veľkej symfónie. Komponoval naozaj s horúčkovitým nasadením aj v lietadlách, v hoteloch... Auden mu prosto učaril. Napriek tomu však jeho text priamo nepoužil. Bol vynikajúcim interpretom kolosálnych symfónií Gustava Mahlera, v ktorých sa často nachádzajú výrazné vokálne party. Bolo možné očakávať, že Bernstein – skúsený v oblasti vokálnej tvorby – nadviaže na rakúskeho skladateľa. V *Prvej symfónii „Jeremiah“* (1942) zveril citáty zo Židovskej biblie sólovému mezzosopránu. V *Tretej symfónii „Kaddish“* (akési Hebrejské rekviem, 1963, revízia 1977) v obsadení Bernstein už nasledoval z hľadiska interpretačného aparátu Mahlera: rozprávač, sólový soprán, miešaný zbor, chlapčenský zbor a obrovský orchestrálny aparát vzbudzujú impozantný dojem.

V Druhej symfónii však vokálne party vynechal. Možno prekvapujúco sa rozhodol pre hybridný žáner symfónie a rozsiahleho klavírneho koncertu, takže sugestívny text W. H. Audena ostáva pre poslucháča enigmou. Audenova poézia bola vysoko cenená už počas jeho života. Zaoberal sa v nej tematikou lásky v nových časoch, sociálnymi a politickými námetmi, kultúrnymi a psychologickými otázkami a náboženstvom. On sám často upadal do duševných kríz spôsobených stavom úzkosti; obrátil preto pozornosť na filozofickú spisbu známeho dánskeho mysliteľa Sørensa Kierkegaarda, ktorý sa fenoménom úzkosti a strachu zaoberal. Kierkegaard – duchovný otec koncepcie existencializmu – „zaťažil“ človeka plnou zodpovednosťou za jeho rozhodnutia, skutky a ich následky. Odoprel mu už vôľu Božiu; o kvalite svojho života si rozhoduje sám. Pre jedinca to teda znamená stratu viery, opory, nádeje a obrovskú psychickú záťaž. Audenova ekloga privádza na scénu štvoricu mladých ľudí, ktorí vo vojnovom čase zúfalo tápu a hľadajú východiská zo zdrvivého stavu úzkosti.

Je zaujímavé, že približne v tom istom čase ako Auden (1942) sa identickou témou úzkosti zaoberal americký maliar Edward Hopper na plátne *Nighthawks* (Noční dravci); štvorica mladých ľudí sedí večer kdesi v opustenej

kaviarni uprostred pustej štvrte. Pocit úzkosti je súčasťou zážitku z tejto scény. Text Audenovej poémy je teda v mnohom autobiografický. Bernstein však expresívny text nepoužil; dva diely symfónie síce kopírujú štruktúru poémy, rozdelené do šiestich kapitol, ale konkrétny obsah ostáva ukrytý. Bernstein v diele používa množstvo kompozičných techník vrátane džezu, dodekafónie a serializmu. Ponúka teda akúsi exkurziu dejinami hudobnej kompozície. Prvý diel je po pochmúrnom *Prológu* koncipovaný ako dve série bravúrnych variácií. Druhý diel je takisto trojfázový; po dvoch expresívnych hudobných obrazoch symfónia-koncert vyústi do grandiózneho, triumfálneho *Epilógu*. Triumf je však možno iluzórny; záverečný akord obsahuje neskrývané napätie – a náznak disonantnej horkosti. Úzkosť sa teda celkom nevytratila. Vznáša sa neustále nad hlavami ľudstva a ohrozuje jeho vnútornú rovnováhu...

Igor Javorský

Slovenská filharmónia

© Peter Brenkus

Slovenská filharmónia bola založená v roku 1949. Pri jej umeleckom zrode stáli dve významné osobnosti medzinárodného hudobného života V. Talich (1949 – 1952) a L. Rajter (1949 – 1976). Na umeleckom profilovaní orchestra sa podieľali ďalší šéfdirigenti – T. Frešo, L. Slovák, L. Pešek, V. Verbickij, B. Režucha, A. Ceccato, O. Lenárd, J. Bělohlávek, V. Válek, P. Feranec, E. Villaume a J. Judd. V rokoch 2020 – 2025 bol šéfdirigentom Daniel Raiskin. V sezóne 2025/2026 budú Daniel Raiskin a Ondrej Olos spoločne pôsobiť ako stáli hosťujúci dirigenti.

Z množstva hosťujúcich dirigenti je potrebné uviesť osobnosti svetového mena ako J. Ferencsik, W. Rowicki, V. Smetáček, K. Ančerl, F. Konwitschny, A. Jansons,

V. Neumann, H. Abendroth, A. Pedrotti, Sir E. Goossens, Sir M. Sargent, R. Benzi, K. Masur, Sir Ch. Mackerras, C. Zecchi, S. Baudo, C. Abbado, K. Sanderling, Z. Košler, R. Muti, K. Richter, K. Kondrašín, L. Segerstam, A. Lombard, S. Celibidache, T. Sanderling, O. Danon, M. Rossi, N. Järvi, K. Kobayashi, J. Svetlanov, M. Jansons, Ch. von Dohnányi, D. Kitajenko, O. Suitner, J. Conlon, V. Gergiev, A. Rahbari, F. Luisi, Sir Y. Menuhin, P. Schreier, V. Fedosejev, R. Weikert, M. Caridis, P. Steinberg, P. Keuschnig, T. Hanus, J. Hrůša, J. Valčuha, T. Netopil, I. Marin, P. Baleff, G. Pehlivanian, J. Märkl, I. Volkov, W. Marshall, E. G. Jensen, A. Buribayev a mnohí ďalší, ale i skladateľov-interpretov vlastných diel ako J. Martinon, K. Penderecki a A. Chačaturian.

Slovenská filharmónia realizovala množstvo nahrávok pre rozhlas, televíziu a hudobné vydavateľstvá OPUS, Supraphon, Panton, Hungaroton, JVC Victor, RCA, Pacific Music, Naxos, Marco Polo a Hänssler Classic. Je pravidelným hosťom významných európskych hudobných pódíí a festivalov. V rámci svojich početných zahraničných zájazdov vystúpila v takmer všetkých európskych krajinách, na Cypre, v Turecku, USA a pravidelne hostuje na koncertných turné v Japonsku, Južnej Kórei, Ománe a Spojených arabských emirátoch.

V posledných rokoch absolvoval orchester Slovenská filharmónia turné v Japonsku, Južnej Kórei, vystúpil v švajčiarskom Murtene, na prestížnych pódíách ako Liederhalle Stuttgart či Kolínska filharmónia a koncertoval v Záhrebe, Maribore, Dóme sv. Štefana vo Viedni i na Festivale Krumlov s Maximom Vengerovom.

V sezóne 2025/2026 orchester pokračuje v nahrávaní symfónií F. Schmidta so stálym hosťujúcim dirigentom D. Raiskinom. Orchester prijal pozvanie na koncerty v rámci cyklu Festspielhausu v Salzburgu, na Lednicko-valtický festival a predstaví sa aj na domácich festivaloch Allegretto Žilina a Košická hudobná jar. V rámci zahraničných turné v sezóne 2025/2026 vycestuje Slovenská filharmónia do Španielska, Japonska a Portugalska, kde po jej boku vystúpia sólisti ako basbarytonista Marko Mimica, huslistka Alexandra Conunova či klaviristi Noelia Rodiles, Alexej Gorlatch, Olga Scheps, Raúl da Costa a Maria João Pires.

Wayne Marshall

Britský dirigent, organista a klavirista **Wayne Marshall**, nositeľ Radu britského impéria, je svetoznámy vďaka svojej muzikálnosti a všestrannosti na pódiu aj za klaviatúrou. Pôsobil ako šéfdirigent vo WDR Funkhausorchester v Kolíne nad Rýnom (2014 – 2020) a hlavný hosťujúci dirigent Orchestra Sinfonica di Milano Giuseppe Verdi (2007 – 2013).

Je vychýreným interpretom hudby Georgea Gershwinu, Leonarda Bernsteina, ako aj amerických skladateľov 20. storočia. Dirigoval Bernsteinovu operetu *Candide* (v berlínskej Štátnej opere Unter den Linden a v Lyonskej opere), jeho *Omšu* (s Orchestre de Paris) a *White House Cantata* (s Holandskou rozhlasovou filharmóniou), operu *The Great Gatsby* Johna Harbisona (so Semperoper v Drážďanoch), *Dead Man Walking* Jakea Heggieho (Montreal Opera) a početné produkcie Gershwinovej *Porgy a Bess* (vrátane Komickej opery v Paríži, Washingtonskej štátnej opery, Dallaskej opery či Theater an der Wien).

K nedávnym dirigentským počinom patrí jeho vysoko oceňovaný debut s Berlínskymi filharmonikmi v roku 2021 a debuty s Mníchovskou filharmóniou, Tonhalle-Orchester Zürich, Mníchovským rozhlasovým orchestrom, Frankfurtským rozhlasovým orchestrom, symfonickými orchestrami v Baltimore, Seattli, Chicagu, Vancouveri, Nashville a s Deutsches Symphonie-Orchester Berlin.

Pravidelne spolupracoval s Tonkünstler Orchester vo Viedni, Českou filharmóniou, s filharmonickými orchestrami v Rotterdame, Osle a Štrasburgu, Viedenským rozhlasovým symfonickým orchestrom, Orchestre de Paris a BigBandom Severonemeckého rozhlasu. Pri mnohých príležitostiach vystupoval s BBC Singers a objavil sa aj ako sólista, dirigent a televízny komentátor na BBC Proms.

V roku 2021 debutoval na Edinburskom medzinárodnom festivale s hudbou Rodgersa a Hammersteina, kde uviedol koncerty s Danielle de Niese. O rok neskôr sa tam opäť vrátil, aby vystúpil so Škótskym komorným orchestrom.

V marci 2025 dirigoval v Japonsku Symfonický orchester v Hirošime a Filharmóniu v Nagoyi. V apríli 2025 Wayne Marshall viedol kompletne predvedenie *Petera Grimesa* v Lyonskej opere a v júni 2025 ho pozvali na Pražskú jar dirigovať i hrať s Českým rozhlasovým orchestrom. Počas leta 2025 pracoval s Mládežníckym orchestrom Flámska a Bruselskou filharmóniou. K jeho plánom na nadchádzajúcu sezónu 2025/2026 patrí rozsiahle turné po Nemecku a Veľkej Británii s Nemeckým národným mládežníckym orchestrom.

Po veľkom turné po Číne počas septembra a na začiatku októbra bude Wayne Marshall dirigovať Tonkünstler Orchester vo viedenskom Musikvereine. S radosťou sa pripravuje na debut v Grand Théâtre de Genève, kde bude viesť scénickú realizáciu Gershwinovho *Američana v Paríži*.

V roku 2026 sa Wayne Marshall predstaví s Bazilejským symfonickým orchestrom a uskutoční turné s Toscaniniho orchestrom po Holandsku a Taliansku. Rok zakončí Novoročným koncertom v Tonhalle v Zürichu.

Ako organový interpret má bohatý a mimoriadne pestrý recitálový repertoár a hrá po celom svete. V posledných rokoch získal významné množstvo fanúšikov na sociálnych sieťach.

Počas roka 2024 hral v Koncertnej sále Walta Disneyho v Los Angeles, v Essenskej filharmónii, v Bruselskej katedrále a Royal Albert Hall v Londýne pri príležitosti osláv 150. výročia organa Henryho Willisa. V júni 2025 mal organové recitály v Royal Festival Hall a Norwichskej katedrále. V septembri 2025 Wayne Marshall uvádza cyklus koncertov na Organovom festivale Weiwuying a v októbri 2025 bude mať organový recitál v Dudelange, po ktorom bude ihneď nasledovať rozsiahle organové recitálové turné po Číne. Bude tiež hrať a dirigovať na Lucernskom festivale pri príležitosti osláv 25. výročia tamajšieho KKL organa.

K početným oceneniam Waynea Marshalla patrí Čestný doktorát z Bournemouthskej univerzity (2004), čestné členstvo v Kráľovskej hudobnej akademii (2010) a Golden Jubilee Award od vlády v Barbadosse (2016). Získal aj Rad britského impéria od Jej Veličenstva kráľovnej Alžbety II. za zásluhy v oblasti hudby. V marci 2024 dostal čestný doktorát z Coventry University.

Wayne Marshall je hrdým vyslancom Londýnskeho hudobného fondu, charitatívnej organizácie, ktorej misiou je podporovať deti zo znevýhodnených komunit a umožniť im prístup k vysoko kvalitnému hudobnému vzdelaniu.

V Slovenskej filharmónii sa predstavil v januári 2018 ako sólista a dirigent v jednej osobe v programe z diel Gershwinu a Grofého. V tom istom roku odohral aj sólový organový recitál v rámci festivalu Bratislavské hudobné slávnosti.

Ladislav Fančovič

© Martina Šimkovičová

Ladislav Fančovič je považovaný za významného predstaviteľa európskeho interpretačného umenia a zároveň patrí k najvšestrannejším umelcom na česko-slovenskej hudobnej scéne. Hru na klavíri študoval na Konzervatóriu v Bratislave u Petra Čermána, ktoré ukončil s titulom „Najlepší absolvent roka“, ďalej na VŠMU, Akadémii múzických umení v Prahe, Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni a doktorandské

štúdium absolvoval na VŠMU v Bratislave u prof. Mariana Lapšanského. Bol finalistom a laureátom mnohých domácich a medzinárodných súťaží. Ladislav Fančovič je držiteľom Ceny Frica Kafendu za mimoriadnu koncertnú a nahrávaciu činnosť, ceny Jána Cikkera a ceny Radio_Head Awards za najlepší album klasickej hudby roku 2023.

Vo svojom repertoári má viac než 30 klavírných koncertov. Pravidelne účinkuje ako sólista s orchestrami ako Slovenská filharmónia, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Štátna filharmónia Košice, Symfonický orchester Českého rozhlasu, Pražská komorná filharmónia, Filharmonia Zielonogórska, İzmir State Symphony Orchestra, Antalya State Symphony Orchestra, Solistes Européens Luxembourg, Bruno Walter Festival Orchestra, Filharmónia Bohuslava Martinů Zlín, Filharmónia Hradec Králové, Moravská filharmonie Olomouc či ŠKO Žilina pod vedením dirigentov Ondreja Lenárda, Vladimíra Válka, Friedricha Haidera, Alexandra Rahbariho, Františka Vajnara, Jerzyho Swobodu, Leoša Svárovského, Martina Leginusa, Kirka Trevora, Justusa Franza, Maria Košika, Zbyňka Müllera, Konstantina Ilievského, Jacka Martina Händlera a iných.

V roku 2011 zhmotnil svoju dlhoročnú lásku k starému džezu a založil swingový orchester Fats Jazz Band. Orchester hrá autentickú hudbu 20. až 40. rokov minulého storočia americkej, anglickej, českej a domácej proveniencie. Raritou je, že členovia orchestra hrajú na originálnych historických hudobných nástrojoch z prvej polovice minulého storočia.

Všestranný umelec sa od roku 2013 venuje aj hre na saxofóne a je neúnavným propagátorom interpretácie klasickej hudby na tomto nástroji na Slovensku. V roku 2022 získal magisterský titul v odbore klasický saxofón na Fontys Academy of Music and Performing Arts v Holandsku a v roku 2025 ukončil doktorandské štúdium na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Od septembra tohto roku ako pedagóg otvára triedu klasického saxofónu na VŠMU. V roku 2014 založil saxofónové kvarteto Pressburg Saxophone Quartet, ktoré v roku 2024 vydalo výnimočné CD *Musica Slovaca* venované pôvodnej slovenskej tvorbe pre saxofónové kvarteto. Je vyhľadávaným orchestrálnym

hráčom na saxofóne (Slovenská filharmónia, SOSR, Orchester SND) a v rámci komornej hudby predstavuje na Slovensku dosiaľ nepoznaný repertoár pre saxofón a husle, klavír, violončelo a ďalšie nástroje.

Ladislav Fančovič ako klavirista i saxofonista rád siahla po veľmi náročných a málo hrávaných skladbách, ktoré sa z dôvodu technickej náročnosti zriedkavo objavujú v koncertných programoch. Intenzívne sa venuje aj interpretácii a propagácii slovenskej hudobnej tvorby (E. Suchoň, A. Albrecht, J. Cikker, I. Zeljenka, R. Berger, L. Kupkovič, J. Iršai, P. Zagar, M. Piaček, L. Čekovská, V. Šarišský, M. Lejava, V. Gräffinger). Je vyhľadávaným komorným hráčom a stálym členom zoskupení Hugo Kauder Trio a Berger Trio. Koncertoval vo väčšine európskych krajín, v Turecku, Malajzii, USA, Ománe, Číne, Južnej Kórei, Indii a na Cypre. Nahral viac než 50 CD nosičov pre vydavateľstvá Naxos, Pavlík Records, Hudobný fond, Diskant, Slovak Radio Records a Swingmánia.

Fančovič pôsobí aj ako aktívny organizátor kultúrneho a edukačného života na Slovensku. Je riaditeľom medzinárodného festivalu starého džezu Golden Age Festival a multižánrového festivalu Hudba Modre a organizuje medzinárodné majstrovské kurzy v hre klasickej hudby – Saxophobia Bratislava.

Nasledujúci program

SOBOTA 20. 9.

16.00 Stĺpová sieň SF

Camerata Philharmonica Slovaca

Ken-Wassim Ubukata, dirigent

Pál Járdányi, Charles Gounod,
Marek Brezovský, Richard Wagner

19.30 Koncertná sieň SF

The Constellation Choir & Orchestra

Sir John Eliot Gardiner, dirigent

Felix Mendelssohn Bartholdy
Sen noci svätojánskej, op. 21/61
Prvá Valpurgina noc, kantáta pre sóla, zbor
a orchester, op. 60

Hrdý partner Slovenskej filharmónie

Partneri a mediálni partneri

: RÁDIO DEVÍN

PREDAJ VSTUPENIEK

v pokladnici Slovenskej filharmónie/budova Reduty

pondelok – piatok 12.00 – 18.00

a hodinu pred každým koncertom

telefón: +421 2 20 475 293 | **e-mail:** vstupenky.bhs@filharmonia.sk

predaj vstupeniek on-line: www.filharmonia.sk

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená

Autorka výtvarného diela na obálke: akad. maliarka Ivica Krošláková

Vydala: Slovenská filharmónia

Zostavil: Kristína Gotthardtová, Juraj Bubnáš a Manažment BHS
Slovenská filharmónia je štátna príspevková organizácia MK SR.

Ars musica

KAŽDÝ
PRACOVNÝ DEŇ
10.00

Exkluzívne koncerty zo sveta

PONDELOK
19.00

Veľké hudobné diela

ŠTVRTOK
20.30

Koncertné Rádio Devín

PIATOK
19.00

Operné Rádio Devín

SOBOTA
19.00

: RÁDIO DEVÍN

